

Zlecający:
Gmina Czersk
ul. Kościuszki 27
89-650 Czersk

ROCZNA ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY CZERSK ZA 2013ROK

Wykonawca:

Zakład Zagospodarowania Odpadów „Nowy Dwór” Sp. z o.o.
Nowy Dwór 35, 89 – 620 Chojnice
mail: sekretariat@zxonowydwor.pl
tel.: 52 3987846/52 3355062

Nowy Dwór – Chojnice, listopad 2014r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
1.1. Cel i podstawowe założenia analizy	4
1.2. Uwarunkowania formalno -prawne.....	5
2. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania w roku 2013.....	7
2.1. Zmieszane odpady komunalne	8
2.2. Odpady zielone.....	10
2.3. Pozostałość z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania ..	11
2.4. Odpady ulegające biodegradacji zebrane selektywnie, nieprzekazane do składowania	12
2.5. Pozostałe odpady selektywnie zebrane	12
2.6. Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenie składowania ilości odpadów ulegających biodegradacji.....	14
3. Inwestycje związane z gospodarką odpadami zrealizowane w 2013 r. oraz potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi na rok.....	17
3.1. Inwestycje związane z gospodarką odpadami zrealizowane w 2013 r. na terenie Gminy Czersk.....	17
3.2. Rozbudowa i modernizacja Zakładu Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór w Nowym Dworze	21
3.3. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi na rok 2014.....	21
4. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych 2013 r.	22
4.1. Koszty gospodarowania odpadami w roku 2013.....	22
4.2. Planowany budżet Gminy Czersk na gospodarkę odpadami na 2014 r.....	23
5. Liczba mieszkańców Gminy Czersk na dzień 31.12.2013 r.....	23
6. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy w 2013 r. o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6 – 12	23
7. Ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy Czersk w 2013 r.	24
8. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu Gminy Czersk w roku 2013.....	25
9. Wnioski i rekomendacje w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.....	26
10. Materiały wykorzystane	35

Spis tabel, rycin i wykresów

1. Tabela nr 1: Ilość odpadów zielonych przyjęta przez RIPOK w Nowym Dworze.....	10
2. Tabela nr 2: Rodzaje odpadów zebranych oraz ich ilości przez różne podmioty działające na terenie gminy.....	13
3. Tabela nr 3: Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenie składowania ilości odpadów ulegających biodegradacji na terenie Gminy Czersk.....	16
4. Tabela nr 4: Liczba właścicieli nieruchomości, którzy zawarli umowy na odbiór odpadów komunalnych w 2013 r.....	19
5. Tabela nr 5: Zestawienie kosztów za 2013 r.....	23
6. Tabela nr 6: Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy Czersk w 2013 r.....	24
7. Tabela nr 7: Podstawowe dane dotyczące gospodarowania odpadami na terenie Gminy Czersk.....	27
8. Tabela nr 8: Zestawienie półroczne dotyczące zebranych odpadów.....	27
9. Tabela nr 9: Zestawienie półroczne dotyczące zebranych odpadów, w tym z grupy 17.....	28
10. Wykres nr 1: Wykres obrazujący etapy przyjmowania strumienia odpadów z Gminy Czersk przez sortownię odpadów komunalnych w Nowym Dworze.....	9
11. Rycina nr 1: Teren Gminy Czersk objęty odbieraniem od właścicieli nieruchomości odpadów komunalnych.....	18

1. Wprowadzenie

1.1. Cel i podstawowe założenia analizy

Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie Gminy Czersk za 2013r. została sporządzona w związku z art. 3 ust.2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz.U. z 2012r., poz. 391 ze zm.).

Dokument „Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Czersk za 2013r.” wykonany został zgodnie z umową WR.6232.85.2014 zawartą w dniu 1 października 2014r. pomiędzy Gminą Czersk a Zakładem Zagospodarowania Odpadów „Nowy Dwór” Sp. z o.o. w Nowym Dworze.

Celem sporządzenia przedmiotowej analizy jest dokonanie oceny stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Czersk za rok 2013 oraz weryfikacja możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania w/w odpadami. Analiza ma dostarczyć niezbędnych informacji dla stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Czersk.

Podstawowe założenia niniejszej analizy to weryfikacja niżej wymienionych zagadnień:

- ✓ możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania w roku 2013;
- ✓ potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi na rok 2014 oraz na dalsze lata;
- ✓ koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w 2013r.;
- ✓ liczba mieszkańców Gminy Czersk na dzień 31.12.2013r.;
- ✓ liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy w 2013r., o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6 – 12 w/w ustawy;
- ✓ ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy Czersk w 2013r.;
- ✓ ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu Gminy Czersk w 2013r.;
- ✓ wnioski i rekomendacje.

Przedmiotowa analiza ma na celu podjęcia próby udzielenia odpowiedzi na niżej postawione pytania, sprawdzenie czy Gmina Czersk w zakresie

gospodarki odpadami realizuje wszystkie elementy zapisane w przepisach prawa dot. systemów postępowania z odpadami komunalnymi tj.:

1. Czy na terenie Gminy Czersk system gospodarki odpadami komunalnymi jest uszczelniony?;
2. Czy na terenie Gminy Czersk prowadzone jest selektywne zbieranie odpadów komunalnych u „źródła”?;
3. Czy w 2013r. ilość odpadów komunalnych, w tym odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów uległa zmniejszeniu?;
4. Czy na terenie Gminy Czersk wybudowano nowoczesne instalacje do odzysku, w tym recyklingu oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych w sposób inny niż składowanie odpadów?;
5. Czy na terenie Gminy Czersk całkowicie eliminuje się nielegalne składowiska odpadów?;
6. Czy gmina prowadzi w sposób właściwy monitoring postępowania z odpadami komunalnymi zarówno przez właścicieli nieruchomości, jak i prowadzący działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości?;

Odpowiedzi na w/w pytania zostaną zawarte we wnioskach i rekomendacjach przedmiotowej analizy.

1.2. Uwarunkowania formalno – prawne

Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie Gminy Czersk za 2013r. została sporządzona zgodnie z obowiązującymi w roku analizowanym aktami prawnymi, a w szczególności z art. 3 ust.2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r., poz. 391 ze zm.).

Zakres przedmiotowej analizy częściowo pokrywa się ze sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, sporządzanymi przez gminę, na podstawie art. 9g ust. 1 i 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, celem jego przedłożenia Marszałkowi Województwa Pomorskiego oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Gdańsku w terminie do 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy.

Przy sporządzaniu niniejszej analizy opierano się również o następujące dokumenty strategiczne:

- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018;
- Krajowy plan gospodarki odpadami 2014 przyjęty uchwałą nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 r.;
- Plan Gospodarki Odpadami Gminy Czersk na lata 2004 – 2007 z perspektywą na lata 2008 – 2011;

- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016, przyjęta uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2009 r. a także o ustawy i akty wykonawcze dotyczące problematyki gospodarki odpadami;
- Sprawozdanie Burmistrza Gminy Czersk z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2013 r.;
- Zbiorcze zestawienie danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów za rok 2013 – ZZO „Nowy Dwór” Sp. z o.o.;
- Plany inwestycyjne ZZO „Nowy Dwór” Sp. z o.o.

a także o ustawy i akty wykonawcze dotyczące problematyki gospodarki odpadami, m.in.:

- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r., poz. 391 ze zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r., poz. 21 ze zm.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. z 2009 r., Nr 79, poz. 666 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2013 r., poz. 1155);
- Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r., Nr 152, poz. 897);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobów obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów (Dz. U. z 2012 r., poz. 676);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1052);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 645);
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 listopada 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu (Dz. U. z 2014 r., poz. 55);
- Uchwała Nr XXXVIII/322/14 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 22 maja 2014 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXIII/260/13 Rady Miejskiej w

Czersku z dnia 14 listopada 2013 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku w Gminie Czersk;

2. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania w roku 2013

Zgodnie z art. 9e ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości obowiązany jest do przekazywania odebranych odpadów komunalnych zmieszanych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych, przeznaczonych do składowania, wyłącznie do regionalnych instalacji do przekształcania odpadów komunalnych.

Zgodnie z zasadą określoną w art. 20 ust. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach, nakazuje się również, aby odpady komunalne zmieszane, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz pozostałości z procesu mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, o ile są przeznaczone do składowania, a także odpady zielone, były przetwarzane na terenie regionu gospodarki odpadami komunalnymi, na którym zostały wytworzone.

Z dniem 04.04.2013 r. nowo wybudowana instalacja w Nowym Dworze zyskała miano statusu Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych, zgodnie z uchwałą sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 557/XXVII/13 z dnia 25 lutego 2013 r. zmieniającą uchwałę w sprawie wykonania "Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018" i od tego momentu odpady z terenu Gminy Czersk przekazywane są do tej instalacji, która obsługuje Region Południowo – Zachodni.

Zakład Zagospodarowania Odpadów „Nowy Dwór” Sp. z o.o. jest jedyną instalacją w w/w regionie, która ma status regionalnej instalacji, i która jest w stanie w sposób mechaniczno – biologiczny przetwarzać wytworzone na terenie Gminy Czersk odpady, jest to zgodne z obecnie obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1052).

Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach, odpady powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi, a składowane powinny być wyłącznie te odpady, których unieszkodliwienie w inny sposób było niemożliwe. Ponadto zgodnie z art. 105 ust. 1 tejże ustawy odpady przed ich umieszczeniem na składowisku poddaje się procesowi przekształcania fizycznego, chemicznego, termicznego lub biologicznego, w celu między innymi ograniczenia zagrożenia dla środowiska, a także objętości

składowanych odpadów. W związku z powyższym zgodnie z nowelizowaną ustawą o odpadach, od roku 2013 cały strumień odpadów komunalnych zmieszanych o kodzie 200301 – Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, powinien być przekazywany na sortownie odpadów, a następnie tylko frakcje grupy 19 12 12 – Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 nie nadające się do odzysku, powinny być przekazywane do składowania – jednak tylko na instalacje posiadające wyłącznie status RIPOK.

Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Nowym Dworze została wybudowana na potrzeby obsługi Regionu Południowo – Zachodniego, który skupia ok. 150 tys. mieszkańców, zamieszkujących takie gminy jak: Gmina Miejska Chojnice, Gmina Chojnice, Gmina Miejska Człuchów, Gmina Człuchów, Gmina Brusy, Gmina Czersk, Gmina Konarzyń, Gmina Debrno, Gmina Czarne, Gmina Przechlewo, Gmina Koczała, Gmina Rzeczenica.

Instalacja jest w stanie zebrać, przetworzyć i zagospodarować 35 000 Mg odpadów komunalnych zmieszanych w roku oraz 17 500 Mg odpadów biodegradowalnych pochodzących z mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów, a także czystych odpadów zielonych (m.in.: liście, gałęzie, trawa, słoma itp.).

Analizie poddano strumień odpadów wytworzony na terenie Gminy Czersk, i który został skierowany do zakładu w Nowym Dworze.

Należy jednak pamiętać, że instalacja rozpoczęła swoją pracę w ciągu roku, poprzedzoną testami i próbami technologicznymi oraz, że system zarządzania odpadami w gminie, który został wprowadzony poprzez liczne zmiany przepisów prawa, zaczął obowiązywać z dniem 1 lipca 2013 r.

Do momentu uzyskania statusu Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych była wyznaczona instalacja zastępcza do obsługi gminy Czersk. Rolę tej instalacji pełniło składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Nieżurawa. Składowiskiem tym zarządzał Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Czersku.

W roku 2013 do instalacji zarządzanych przez ZZO Nowy Dwór trafiło 3894,05 Mg odpadów wytworzonych na terenie Gminy Czersk, w tym 3259,97 Mg odpadów komunalnych zmieszanych o kodzie 20 03 01. Ponadto na Składowisko Odpadów Komunalnych w Nieżurawie trafiło 544,4 Mg odpadów, z czego 512,8 stanowiły zmieszane odpady komunalne o kodzie 20 03 01.

2.1. Zmieszane odpady komunalne

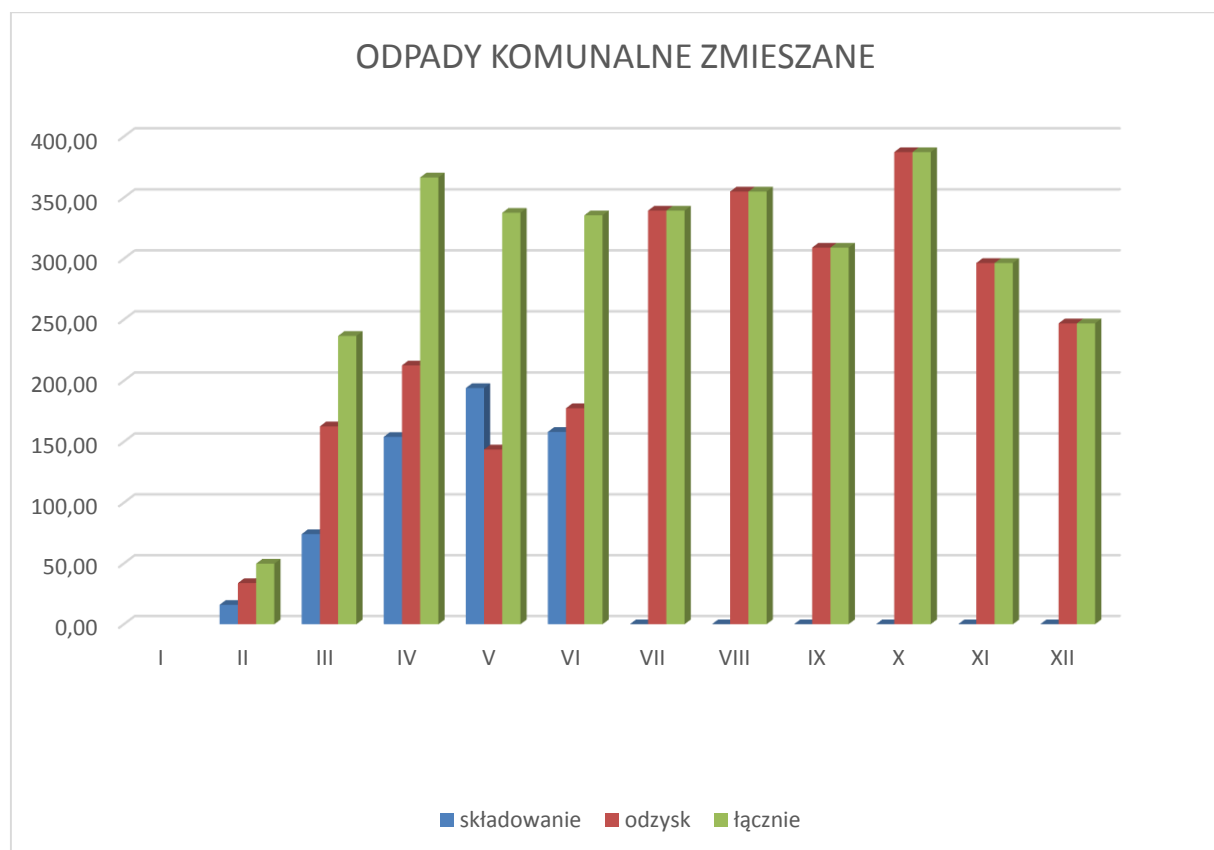
Fracja ta w łącznej ilości 3 259,97 Mg trafiła do zagospodarowania do Zakładu Zagospodarowania Odpadów „Nowy Dwór” Sp. z o.o. W miesiącach od lutego do czerwca w ramach rozruchów i testów frakcja częściowo była

wykorzystywana na potrzeby nowo wybudowanej instalacji w Nowym Dworze. Odpady z gminy Czersk przeznaczone na rozruch instalacji stanowiły 730,02 Mg tj. 9,83%. Odpady, które trafiły na składowisko w Nieżurawie zostały składowane zgodnie z kodem D5 w ilości 512,8 Mg.

Decyzją Marszałka Województwa Pomorskiego znak DROŚ-S.7241.9.2013.ES z dnia 18.10.2013 r. z dniem 30.06.2014 r. zaprzestano przyjmować odpady na składowisko w Nowym Dworze, co było jednoznaczne z zamknięciem eksploatowanych kwater III i IV. Decyzją Marszałka Województwa Pomorskiego znak DROŚ-S.7241.37.2013.IS z dnia 08.10.2014r. zamknięte zostało także składowisko odpadów w Nieżurawie. Z dniem 1 lipca 2013 r. strumień komunalnych odpadów został w całości przejęty przez nową instalację i kierowany bezpośrednio do sortowni odpadów komunalnych, gdzie został poddany procesowi odzysku metodą R12.

Poniższy wykres obrazuje etapy przyjmowania tego strumienia odpadów z terenu Gminy Czersk przez sortownię odpadów komunalnych w Nowym Dworze.

Wykres nr 1: Wykres obrazujący etapy przyjmowania strumienia odpadów z Gminy Czersk przez sortownię odpadów komunalnych w Nowym Dworze.

Źródło: dane własne ZZO Nowy Dwór Sp. z o.o.

Wykres zawiera dane dotyczące tylko odpadów zebranych z terenu Gminy Czersk i dostarczonych do instalacji w Nowym Dworze, na podstawie danych własnych (RIPOK Nowy Dwór).

Wyżej przedstawione dane pokazują jak w 2013 roku zmieniał się system zagospodarowania odpadów komunalnych. W pierwszej połowie roku jeszcze 596 Mg odpadów komunalnych składowano, a w miarę wdrażania systemu w gminie już 2 664 Mg skierowano do odzysku w nowo wybudowanej sortowni, co stanowi ok. 81% odpadów komunalnych dostarczonych do RIPOK Nowy Dwór przez gminę Czersk. W roku 2013 gmina Czersk dostarczyła 3259,97 Mg co stanowi 12,1% wszystkich odpadów komunalnych zmieszanych o kodzie 20 03 01 dostarczonych do RIPOK Nowy Dwór.

2.2. Odpady zielone

Odpady zielone to głównie odpady z grupy 20 02 01 – Odpady ulegające biodegradacji oraz 20 01 99 – Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (bio). Te dwie frakcje w 2013 r. zostały w całości przyjęte przez instalację w Nowym Dworze.

Należy tutaj wspomnieć, że zgodnie z stanem faktycznym na początku 2013 roku na terenie Regionu Południowo – Zachodniego do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji, głównie odpadów zielonych była przeznaczona tylko jedna instalacja, którą zlokalizowano w gminie Przechlewo.

Instalacja w Nowym Dworze stanowi dopełnienie tego systemu w w/w regionie, ponieważ możliwości zagospodarowania odpadów zielonych znacznie wzrosły z 2 000 Mg do 19 500 Mg rocznie.

Bazując na danych przekazanych przez Gminę Czersk nie ma żadnej informacji, żeby odpady zielone w 2013 r. trafiły do instalacji w Przechlewie. Zakład w Nowym Dworze przejął 27,42 Mg tego rodzaju odpadów, co obrazuje tabela nr 1.

Tabela nr 1: Ilość odpadów zielonych przyjęta przez RIPOK w Nowym Dworze.

Lp.	Kod odpadu	Nazwa odpadu	Ilość (Mg)	Metoda zagospodarowania
1.	20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (bio)	16,08	R3 – Recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania)
2.	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	11,34	R3 – Recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie)

				i inne biologiczne procesy przekształcania)
3.	łącznie		27,42	

Źródło: dane własne ZZO Nowy Dwór Sp. z o.o.

Tonaż, jaki został przyjęty do zakładu w Nowym Dworze został w całości zagospodarowany na terenie kompostowni, metodą R3 – Recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania).

Są to odpady ulegające biodegradacji zebrane selektywnie, nieprzekazane do składowania.

Należy jednak pamiętać, że gmina Czersk jest terenem, gdzie dominuje głównie produkcja rolna i w związku z tym nie należy spodziewać się wielkich ilości odpadów biodegradowalnych z jej terenu, które będą trafiły do instalacji w Nowym Dworze. Większość tego typu odpadów jest i będzie dalej zagospodarowana przez mieszkańców gminy we własnym zakresie i na swoje potrzeby.

Chociaż istnieje ryzyko, że sytuacja taka może w dalszej perspektywie czasu utrudnić utrzymanie wskaźników wskazanych w ustawodawstwie w celu ograniczenia masy odpadów biodegradowalnych poddanych procesom składowania.

2.3. Pozostałość z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Są to odpady o kodzie 19 12 12 – Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11).

Odpad ten powstaje w instalacjach w wyniku mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych. W instalacji RIPOK Nowy Dwór, ze względów technologicznych, odpad o kodzie 19 12 12 powstaje w dwóch miejscach.

Pierwsze miejsce to odsianie frakcji o wielkości 0 – 80 mm na sicie, a drugie miejsce to pozostałości po sortowaniu odpadów komunalnych (frakcja powyżej 80 mm) i pozostałości po sortowaniu zmieszanych odpadów opakowaniowych.

Frakcja odsiana na sicie o wielkości 0 – 80 mm jest kierowana do kompostowni w celu ustabilizowania, z kolei odpady pozostałe po sortowaniu odpadów komunalnych są unieszkodliwiane poprzez składowanie na kwaterze balastu.

Zgodnie z posiadanymi danymi w 2013 r. frakcji 0 – 80 mm łącznie skierowano do kompostowni w ilości 8 514,83 Mg udział wagowy gminy Czersk to 1029,99 Mg.

Odpad ten spełnił wymagania, o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1052), co jest dowodem, prawidłowo dobranej technologii do zagospodarowania odpadów biodegradowalnych.

Frakcji powyżej 80 mm przekazano do unieszkodliwienia w ilości 11 408,57 Mg, udział gminy Czersk to odpowiednio 1352,86 Mg, co stanowi 11,9%.

2.4. Odpady ulegające biodegradacji zebrane selektywnie, nieprzekazane do składowania

Jak już wyżej opisano do instalacji w Nowym Dworze w sposób selektywny trafiło 27,42Mg tego rodzaju odpadów. Odpowiednio o kodach: 20 02 01 – Odpady ulegające biodegradacji- 11,34 Mg oraz 20 01 99 – Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny- 16,08. Cała dostarczona ilość została zagospodarowana w kompostowni na terenie RIPOK Nowy Dwór i poddana procesom odzysku.

2.5. Pozostałe odpady selektywnie zebrane

W punkcie tym zostały wymienione i opisane pozostałe odpady komunalne, poza odpadami komunalnymi zmieszanymi oraz zielonymi, które trafiły w 2013 roku do instalacji w Nowym Dworze.

Są to zarówno odpady przyjmowane do RIPOKu przez operatora działającego na terenie gminy (wyłonionego w drodze przetargu przez Gminę Czersk), odpady dostarczone do PSZOKu przez mieszkańców oraz pozostałe odpady, które dostarczyły firmy prowadzące działalność gospodarczą na terenie gminy.

Odpady reprezentowane są głównie przez grupy odpadów o następujących kodach głównych: 15, 17, 20.

W zestawieniu uwzględniono również odpady wytworzone w instalacjach zakładu w Nowym Dworze w wyniku przetwarzania odpadów z grupy 20 03 01 – Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne.

W celu dokładniejszej analizy tabela zawiera także rodzaje i ilości odpadów zebrane przez podmioty działające na terenie gminy, i które to odpady nie zostały dostarczone do RIPOK Nowy Dwór.

Tabela nr 2: Rodzaje odpadów zebranych oraz ich ilości przez różne podmioty działające na terenie gminywg danych z gminy Czersk i danych własnych ZZO

Lp.	Kod odpadu	Nazwa odpadu	Nazwa firmy	
1.	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	RIPOK Nowy Dwór	20,4
			PSZOK ZZO	1,7
			PSZOK ZUK	0,6
2.	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	RIPOK Nowy Dwór	11,34
3.	20 01 99 (bioodpady)	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	RIPOK Nowy Dwór	16,1
4.	20 01 99 (opony)	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	RIPOK Nowy Dwór	5,2
			PSZOK ZZO	1,5
			PSZOK ZUK	0,2
5.	20 01 99 (popioły)	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	RIPOK Nowy Dwór	207,9
6.	20 01 39	Tworzywa sztuczne	PSZOK ZZO	0,6
7.	20 01 36*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	RIPOK Nowy Dwór	0,01
8.	20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	RIPOK Nowy Dwór	2,7
			PSZOK ZZO	1,3
			PSZOK ZUK	0,2
9.	20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	PSZOK ZZO	0,3
10.	20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	RIPOK Nowy Dwór	0,1
11.	20 01 11	Tekstylia	Firma Handlowa „TESSO” sp. j. A. Kowalczyk, D. Kowalczyk, ul. Spokojna 20a, 81-549 Gdynia	0,1
12.	20 01 10	Odzież		0,5
13.	20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	RIPOK Nowy Dwór	0,14
14.	20 01 02	Szkło	RIPOK Nowy Dwór	0,05
15.	20 01 01	Papier i tektura	RIPOK Nowy Dwór	0,02
16.	17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	RIPOK Nowy Dwór	126,94
			Składowisko Odpadów Komunalnych w Nieżurawie	8,8
			PSZOK ZZO	1,5
17.	17 06 05*	Materiały konstrukcyjne zawierające azbest	RIPOK Nowy Dwór	4,38

18.	17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	RIPOK Nowy Dwór	0,58
19.	17 03 80	Odpadowa papa	RIPOK Nowy Dwór	13,08
			PSZOK ZZO	1,5
20.	17 02 03	Tworzywa sztuczne	RIPOK Nowy Dwór	3,20
21.	17 02 02	Szkło	RIPOK Nowy Dwór	1,86
22.	17 01 80	Usunięte tynki, tapety, klejony itp.	RIPOK Nowy Dwór	30,04
23.	16 01 19	Tworzywa sztuczne	RIPOK Nowy Dwór	1,3
24.	16 01 03	Zużyte opony	PSZOK ZUK	0,1
25.	15 01 07	Opakowania ze szkła	RIPOK Nowy Dwór	82,16
			F.H.U. J&W Waldemar Gmys, Szosa Lubicka 162/21, 87-100 Toruń	15,8
			KRYNICKI RECYKLING S.A. ul. Iwaszkiewicza 48, 10-089 Olsztyn	31,3
			EUROBACK Organizacja Odzysku S.A. ul. Błękitna 6, 85-370 Bydgoszcz	4,4
26.	15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	RIPOK Nowy Dwór	48,90
27.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	BAJPROS Sp. z o.o., ul. Warsztatowa 8, 64-920 Piła	7,0
			EKO-PLAST Spychalski Michał, Michale 47/2, 86-134 Dragacz	12,8
			IMP POLOWAT Sp. z o.o., ul. Konwojowa 96, 43-346 Bielsko Biała	3,7
28.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	MONDI Świecie ul. Bydgoska 1, 86-100 Świecie	0,3
			EUROBACK Organizacja Odzysku S.A. ul. Błękitna 6, 85-370 Bydgoszcz	2,4

Źródło: dane Gminy Czersk oraz dane własne ZZO Nowy Dwór Sp. z o.o.

Poza tym do instalacji w Nowym Dworze trafiły jeszcze odpady onastępujących kodach:

- 19 08 01 – skratki w ilości 26,82 Mg;
- 19 08 02 – zawartość piaskowników w ilości 23,58 Mg.

2.6. Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenie składowania ilości odpadów ulegających biodegradacji

Na podstawie art. 3b oraz 3c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach poniżej przedstawiono szczegółową analizę uzyskanych przez Gminę Czersk poziomów.

Nowa dyrektywa ramowa o odpadach za jeden ze swoich priorytetowych celów uznaje stworzenie „społeczeństwa recyklingu” co, poza oczywistą koniecznością prowadzenia bardzo szerokich działań informacyjnych, wymaga stworzenia odpowiednich struktur organizacyjnych i logistycznych, pozwalających na wyodrębnienie z odpadów komunalnych określonych strumieni odpadów i kierowanie ich do systemów odzysku, w pierwszym rzędzie recyklingu.

W związku z tym dyrektywa 2008/98 nakłada na państwa członkowskie obowiązek podejmowania środków na rzecz promowania wysokiej jakości recyklingu i wszędzie tam, gdzie jest to stosowne i możliwe z technicznego, środowiskowego i gospodarczego punktu widzenia, organizowania w tym celu systemów selektywnej zbiórki, tak aby spełnić niezbędne normy jakości dla właściwych sektorów recyklingu.

Dyrektywa zakłada, iż do roku 2015 selektywna zbiórka odpadów będzie obowiązywać przynajmniej w odniesieniu do papieru, metalu, plastiku i szkła. Zatem państwa członkowskie powinny w konsekwencji, podjąć wszelkie niezbędne środki służące realizacji następujących celów:

- a. do 2020 r. przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, plastik i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości innego pochodzenia, pod warunkiem że te strumienie odpadów są podobne do odpadów z gospodarstw domowych, zostanie zwiększone wagowo do minimum 50%;
- b. do 2020r. przygotowanie do ponownego wykorzystania, recyklingu i innych sposobów odzyskiwania materiałów, w tym wypełnianie wyrobisk, gdzie odpady zastępują inne materiały, w odniesieniu do innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, z wyjątkiem materiału występującego w stanie naturalnym zgodnie z definicją zawartą w kategorii 170504 europejskiego katalogu odpadów, zostanie zwiększone wagowo do minimum 70%.

Poza tym należy również do 2020 r. osiągnąć 35% poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w stosunku do roku 1995.

Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenie składowania ilości odpadów ulegających biodegradacji na terenie Gminy Czersk przedstawiają się następująco:

Tabela nr 3: Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenie składowania ilości odpadów ulegających biodegradacji na terenie Gminy Czersk

Lp.	Wymagane do osiągnięcia poziomy wg rozporządzeń*	2013	
		Wskaźnik z rozporządzeń*	Osiągnięty wskaźnik przez gminę
1	osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	50%	52,81%
2	poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła odebranych z obszaru gminy	12%	12,31%
3	poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych z odebranych z obszaru gminy odpadów komunalnych	36%	1,38%

Zródło: Roczne sprawozdanie Burmistrza Gminy Czersk z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi

* Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobów obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów (Dz. U. z 2012 r., poz. 676);

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 645)

W/w wskaźniki osiągnięto przy objęciu odbiorem odpadów komunalnych 4 822 właścicieli nieruchomości położonych na terenie gminy Czersk i ilości mieszkańców 21204.

Należy tutaj wziąć pod uwagę fakt, iż system, w którym gmina przejęła władztwo nad odpadami ruszył dopiero w połowie roku. Wskaźniki, które zostały zamieszczone w powyższej tabeli są przekazane przez Gminę Czersk, która licząc poszczególne poziomy odzysku i recyklingu opierała się tylko i wyłącznie o dane kwartalne przekazywane przez firmy zajmujące się odbiorem odpadów z jej terenu w okresie całego 2013 r.

Pomimo tak skomplikowanej sytuacji wskaźniki wyszły obiecująco co w dalszej perspektywie czasowej pozwala optymistycznie spojrzeć na gospodarowanie odpadami na terenie gminy, mimo niekorzystnej wartości wskaźnika osiągniętego poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

3. Inwestycje związane z gospodarką odpadami zrealizowane w 2013r. oraz potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi na rok

3.1. Inwestycje związane z gospodarką odpadami zrealizowane w 2013r. na terenie Gminy Czersk

Rok objęty przedmiotową analizą, to rok, w którym na gminy nałożone zostały nowe obowiązki dostosowania dotychczasowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi do zmian wprowadzonych ustawą z dnia 1 lipca 2011r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r., Nr 152, poz. 897).

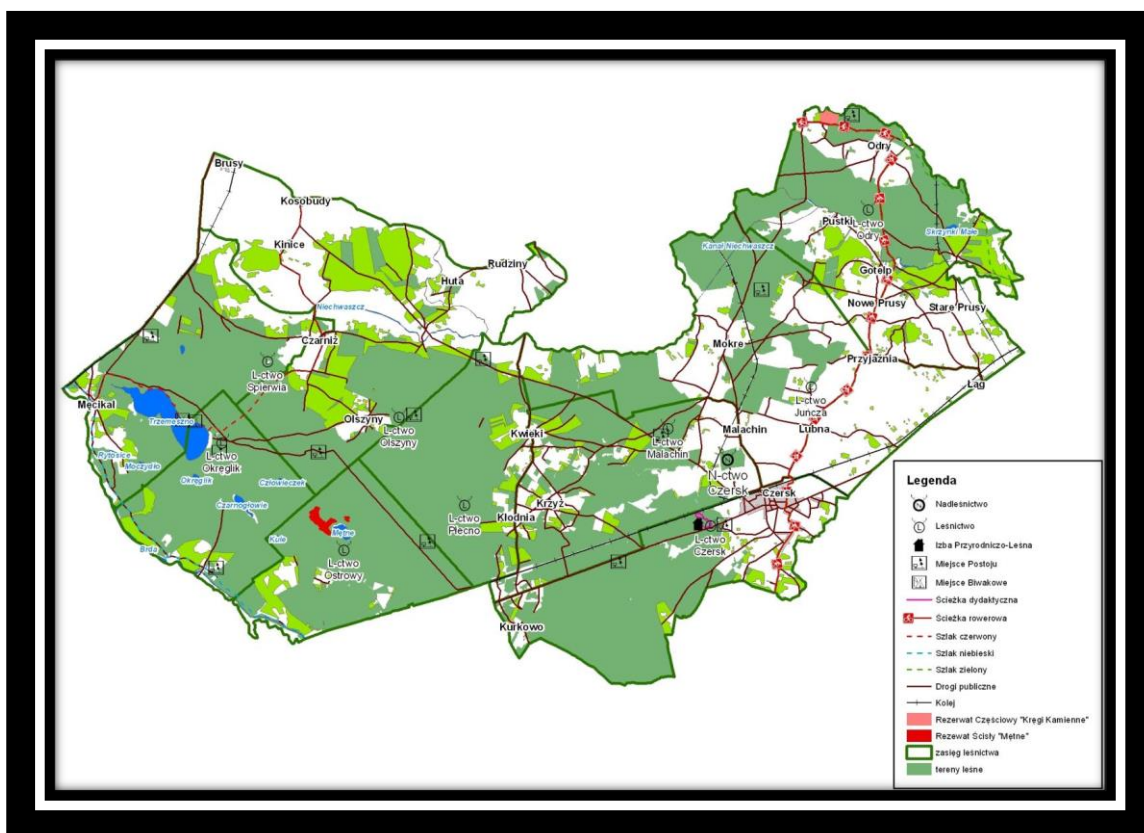
Od 1 lipca 2013r. to gmina została zobowiązana do objęcia wszystkich właścicieli nieruchomości z jej terenu zorganizowanym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi.

Rok 2013 był więc rokiem wielkich zmian w gospodarce odpadami, rokiem podejmowania uchwał stanowiących o nowym systemie, przewidzianych zgodnie z ustawą o odpadach do podjęcia przez Radę Miejską w Czersku. Nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi tworzony był z myślą o wszystkich gminach powiatu chojnickiego i człuchowskiego, które podpisały Porozumienie Komunalne o wspólnym prowadzeniu racjonalnej gospodarki odpadami.

Wprowadzany w 2013r. na terenie Gminy Czersk nowy system gospodarki odpadami komunalnymi (Uchwała Nr XXV/205/13 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku w Gminie Czersk;) wiązał się z wprowadzeniem opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, tj. miesięcznej opłaty uiszczanej przez właścicieli nieruchomości na rzecz Gminy, która w zamian rozpoczęła odbieranie od właścicieli nieruchomości każdą wytworzoną przez nich ilość odpadów komunalnych zmieszanych oraz zbieranych w sposób selektywny (zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Czersk), przez selektywne zbieranie odpadów należy rozumieć gromadzenie odpadów w pojemnikach lub workach z podziałem na kolory: żółty- papier, tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, zielony- szkło, brązowy- komunalne odpady zielone ulegające biodegradacji i popioły, czarny lub szary- komunalne odpady zmieszane.

W tym celu Gmina Czersk dnia 27.05.2013r. rozstrzygnęła przetarg nieograniczony na odbieranie od właścicieli nieruchomości odpadów komunalnych i transport do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Nowym Dworze na czas od 1 lipca 2013r. do 31 grudnia 2014 r. Postępowanie to dotyczyło 1 sektora, który obejmuje niżej przedstawione sołectwa.

Rycina nr 1: Teren Gminy Czersk objęty odbieraniem od właścicieli nieruchomości odpadów komunalnych

Umowa na odbiór odpadów z w/w sektora została podpisana 10 czerwca 2013 r. na okres 18 miesięcy z firmą SITA POMORZE Sp. z o.o. ul. Przemysłowa 10, 83 – 400 Kościerzyna (obecnie SITA PÓŁNOC Sp. z o.o. ul. Trakt Św. Wojciecha 43/45, 80-044 Gdańsk).

Gmina Czersk zawarła również umowę nr WO-272-25/2013 z dnia 01.07.2013 r. z Zakładem Zagospodarowania Odpadów „Nowy Dwór” Sp. z o.o. na przyjmowanie odpadów komunalnych zmieszanych oraz umowę nr WO-272-1/63/2013 z dnia 01.07.2013r na przyjmowanie odpadów zbieranych selektywnie z terenu gminy. Umowy obowiązują do 31.12.2014 r.

W/w umowy określają postępowanie z odpadami komunalnymi wytworzonymi na terenie Gminy Czersk, a w szczególności:

- zagospodarowanie przyjętych od operatora z terenu Gminy Czersk odpadów w Zakładzie Zagospodarowania Odpadów „Nowy Dwór” Sp. z o. o.;
- zagospodarowanie odpadów zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, pozwoleniem zintegrowanym, decyzjami administracyjnymi, wpisami do rejestru, wpisami do rejestru działalności regulowanej w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi;

➤ dostarczanie przez operatora/przewoźnika działającego na terenie gminy odpadów innych niż obojętne i niebezpieczne w tym zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych, odpadów selektywnie zbieranych. Konsekwencją wprowadzonych zmian w prawie oraz w/w rozstrzygnięć pomiędzy Gminą Czersk a firmą odbierającą odpady zostały zawarte umowy na odbiór odpadów.

Liczbę właścicieli nieruchomości, którzy zawarli umowy na odbiór odpadów komunalnych ilustruje tabela poniżej.

Tabela nr 4: Liczba właścicieli nieruchomości, którzy zawarli umowy na odbiór odpadów komunalnych w 2013 r.

	Liczba właścicieli nieruchomości, którzy zawarli umowy na odbiór odpadów komunalnych (2013 rok)	
	nieruchomości niezamieszkałe	Nieruchomości niezamieszkałe i zamieszkałe
I kwartał		4445
II kwartał		4478
III kwartał	306	
IV kwartał	308	

Źródło: dane Gminy Czersk

Właściciele nieruchomości zamieszkałych w analizowanym roku byli obciążani przez Gminę Czersk zryczałtowaną opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Uchwałą Nr XXXIII/261/13 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 14 listopada 2013 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty; ustalono, iż opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi ponoszona będzie od gospodarstwa domowego z uwzględnieniem zróżnicowania stawki w zależności od liczby mieszkańców zamieszkujących nieruchomość. Ustala się następujące miesięczne stawki opłaty za gospodarowanie odpadami odbieranymi od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy:

- 1) obniżoną stawkę opłaty w przypadku, gdy odpady komunalne są gromadzone w sposób selektywny w wysokości:
  - a) 11,00 zł od gospodarstwa domowego jednoosobowego,
  - b) 21,00 zł od gospodarstwa domowego dwuosobowego
  - c) 29,00 zł od gospodarstwa domowego trzyosobowego
  - d) 32,00 zł od gospodarstwa domowego czterosobowego
  - e) 36,00 zł od gospodarstwa domowego pięćosobowego lub większego.
- 2) Stawkę podstawową w przypadku, gdy odpady komunalne nie są gromadzone w sposób selektywny, w wysokości:
  - a) 17,00 zł od gospodarstwa domowego jednoosobowego

- b) 32,00 zł od gospodarstwa domowego dwuosobowego
- c) 44,00 zł od gospodarstwa domowego trzyosobowego
- d) 48,00 zł od gospodarstwa domowego czteroosobowego
- e) 54,00 zł od gospodarstwa domowego pięcioosobowego lub większego.

Opłaty w analizowanym roku były wnoszone w cyklu dwumiesięcznym tzn. opłaty za lipiec – sierpień były wnoszone do 31 lipca, za wrzesień – październik do 30 września, za listopad – grudzień do 30 listopada.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz Uchwałą nr XXXIII/262/13 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 14 listopada 2013 r. w sprawie ustalenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, położonych w Gminie Czersk; musieli w terminie do 31 marca 2013r. złożyć deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Ponadto deklaracje należało złożyć w terminie 14 dni od dnia zamieszkania na nieruchomości pierwszego mieszkańca oraz w ciągu 14 dni od dnia, w którym nastąpiły zmiany w danych określonych w deklaracji.

Liczba złożonych deklaracji w 2013r. wyniosła 4746, w tym:

- ✓ na odpady zmieszane 521;
- ✓ na selekcje 4225.

Ponadto w 2013 r Gmina Czersk jako jeden ze współników Spółki Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór zakończyła budowę Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów w Nowym Dworze. W miesiącach od stycznia do maja 2013r. odbywały się rozruchy mechaniczne i technologiczne zakładu. Od kwietnia 2013r. do przedmiotowej instalacji zaczęły trafiać odpady z terenu powiatu chojnickiego i człuchowskiego.

W 2013r. Gmina Czersk jako jeden z partnerów realizujących projekt „Rekultywacja 15 składowisk odpadów komunalnych zlokalizowanych na obszarze działania Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze” uczestniczyła w jego realizacji. W 2013 r. zakończono prace nad dokumentacją projektową. Przedmiotowy projekt został obecnie zrealizowany. Był on konsekwencją wdrażania dokumenty zakładającego konieczność zamknięcia dotychczas eksploatowanych składowisk oraz ich rekultywacja, czyli działania zmierzające do odtworzenia starych lub stworzenia nowych walorów użytkowych terenu zajętego przez składowisko. Obowiązek rekultywacji wynika bezpośrednio z przepisów prawa ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska.

W 2013r. rozpoczęto prowadzenie na terenie Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz mobilnego PSZOK na terenie gminy Czersk.

Ponadto gmina powzięła uchwałę Nr XXXI/254/13 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 14 października 2013 r. w sprawie powierzenia Zakładowi Usług Komunalnych sp. z o.o. w Czersku zadania utworzenia i prowadzenia na terenie Gminy Czersk punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

3.2. Rozbudowa i modernizacja Zakładu Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór w Nowym Dworze

Zakład Zagospodarowania Odpadów „Nowy Dwór” Sp. z o.o. aktualnie spełnia cele założone przed budową instalacji. Jednakże zmiany przepisów prawa oraz możliwości zwiększenia poziomu odzysku, recyklingu, możliwości obniżenia kosztów eksploatacyjnych powodują, iż mimo że instalacja jest nowo wybudowana już teraz powstaje koncepcja rozbudowy i modernizacji zakładu. Planowane przedsięwzięcia mają na celu nie tylko zagospodarowanie odpadów bezproduktywnie składowanych na kwaterze, ale również optymalizację wszystkich etapów procesów w planowanych instalacjach. Planowane inwestycje to między innymi przedsięwzięcia mające na celu zagospodarowanie odpadów, które z uwagi na wysoką kaloryczność nie mogą być składowane od 2016 r. na kwaterze deponowania odpadów. Jeżeli spółka nie dokona inwestycji w tym zakresie zmuszona będzie do odsprzedaży tej frakcji energetycznej.

Ponadto główne założenia planowanych inwestycji zakładu to przede wszystkim zwiększenie odzysku surowców wtórnych ze strumieni dostarczanych odpadów, wykorzystanie odpadów do procesu zgazowania, spalania lub pirolizy, wytwarzanie energii elektrycznej, ciepłej, pobór i wykorzystywanie biogazu ze zrehabilitowanych kwater.

3.3. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi na rok 2014.

Potrzeby inwestycyjne dla Gminy Czersk na rok 2014 dotyczą przede wszystkim:

- ❖ realizacji systemu selektywnego zbierania odpadów;
- ❖ rozbudowy i modernizacji ZZO Nowy Dwór;
- ❖ dalszej realizacji projektu rekultywacji 15 składowisk;
- ❖ prowadzeniem mobilnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów przez ZZO Nowy Dwór oraz utworzenie dodatkowego punktu na terenie Gminy Czersk;
- ❖ zmiana regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminach.

4. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych 2013r.

4.1. Koszty gospodarowania odpadami w roku 2013

Koszty związane z gospodarką odpadami poniesione przez Gminę Czersk w 2013r. dotyczą przede wszystkim kampanii informacyjnej (dotyczyła ona głównie praw i obowiązków właścicieli nieruchomości w związku z art. 13 ustawy z dnia 1 lipca 2011r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw), odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, prowadzenia punktu selektywnej zbiórki odpadami komunalnymi, obsługi administracyjnej systemu (w tym dystrybucja deklaracji i materiałów informacyjnych przez sołtysów), druku deklaracji i ulotek informacyjnych, kampanii informacyjnej i ogłoszeń w prasie, dystrybucji materiałów przy pomocy poczty, zwrotu kosztów poniesionych przez mieszkańców na wykonania zastępcze.

Ogółem koszty poniesione w 2013r. na gospodarkę odpadami przez Gminę Czersk wyniosły ok. 770 446,85 zł.

Należy zaznaczyć, iż do 1 lipca 2013r. koszty związane z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów ponosili przedsiębiorcy. Dopiero od 1 lipca 2013r., z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 1 lipca 2011r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw gminy zyskały instrumenty do zbudowania skutecznego systemu gospodarki odpadami na swoim terenie.

Jednocześnie przejęły szereg obowiązków, wśród których kluczowe to odbiór i zagospodarowanie odpadów oraz osiągnięcie określonych poziomów odzysku i recyklingu wraz z ograniczeniem masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko.

W związku z powyższym od 1 lipca 2013r. w/w koszty obsługi systemu gospodarki odpadami poniosła gmina. Przedmiotowe koszty za rok 2013 przedstawiają się następująco:

Tabela nr 5: Zestawienie kosztów za 2013 r.

Lp.	Nazwa zadania	koszty
1	Zagospodarowanie odpadów komunalnych	337 669,63 zł
2	Odbieranie odpadów komunalnych	321 664,80 zł
3	Utrzymanie punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	35 785,93 zł
4	Obsługa administracyjna systemu (w tym dystrybucja deklaracji i materiałów informacyjnych przez sołtysów)	64 354,62 zł
5	Druk deklaracji i ulotek informacyjnych	8 671,50 zł
6	Kampania informacyjna i ogłoszenia w prasie	1 107,00 zł
7	Dystrybucja materiałów przy pomocy poczty	1 000,00 zł
8	Zwrot kosztów poniesionych przez mieszkańców na wykonania zastępcze	193,37 zł
	Ogółem:	770 446,85 zł

Źródło: dane Gminy Czersk

4.2. Planowany budżet Gminy Czersk na gospodarkę odpadami na 2014r.

Gmina Czersk na gospodarkę odpadami na rok 2014 w budżecie gminy zarezerwowała kwotę w wysokości ok 1 748 000,00 zł. W tym:

- a. ok. 790.000,00 zł zagospodarowanie odpadów
- b. 771.995,52 zł odbieranie odpadów z nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy
- c. 38.880,00 zł PSZOK stacjonarny (ZZO)
- d. 64.800,00 zł PSZOK mobilny (ZUK)
- e. 336,07 zł wykonanie zastępcze
- f. 2.497,88 zł ogłoszenia w prasie dot. systemu gospodarowania odpadami
- g. 79.450,00 zł obsługa administracyjna

5. Liczba mieszkańców Gminy Czersk na dzień 31.12.2013r.

Według informacji uzyskanej z Gminy Czersk liczba mieszkańców na dzień 31.12.2013r. wyniosła 21 204 osoby.

5.1.1.

6. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy w 2013r. o której mowa w art. 6 ust.1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6 – 12

Zgodnie z rocznym sprawozdaniem Burmistrza miasta i gminy Czersk z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi brak jest

jakichkolwiek danych dotyczących liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy na odbiór odpadów komunalnych w 2013r.

7. Ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy Czersk w 2013r.

W myśl ustawy o odpadach odpady komunalne to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Do zakładu w Nowym Dworze z terenu Gminy Czersk dostarczono ok. 3260 Mg z grupy 20 03 01 (wg danych własnych ZZO) – Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne.

596,04 Mg poddano unieszkodliwieniu na kwaterach III i IV składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Nowym Dworze, metodą D5 – składowanie na składowiskach w sposób celowo zaprojektowany (np. umieszczanie w uszczelnionych oddzielnych komorach, przykrytych i izolowanych od siebie wzajemnie i od środowiska itd.).

Z kolei 2 663 Mg poddano procesowi odzysku w sortowni odpadów komunalnych zakładu, metodą R12 – wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1–R11.

Ponadto do RIPOKu w Nowym Dworze trafiły też odpady o kodach z grup 20, 17 i 15, których miejscem wytworzenia były gospodarstwa domowe. Odpady zostały dostarczone przez operatora wyłonionego w drodze przetargu na odbiór odpadów od właścicieli nieruchomości, mieszkańców gminy do PSZOKu oraz firmy, które prowadzą działalność gospodarczą na terenie gminy. Tabela poniżej zawiera odpady komunalne wytworzone na terenie Gminy Czersk.

Tabela nr 6: Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy Czersk 2013 r.

Lp.	Kod odpadu	Nazwa odpadu	Ilość (Mg)
1.	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	22,7
2.	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	11,34
3.	20 01 99 (bioodpady)	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	16,1
4.	20 01 99 (opony)	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	6,9
5.	20 01 99 (popiół)	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	207,9

6.	20 01 39	Tworzywa sztuczne	0,6
7.	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0,01
8.	20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	4,2
9.	20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	0,3
10.	20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	0,1
11.	20 01 11	Tekstyli	0,1
12.	20 01 10	Odzież	0,5
13.	20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	0,14
14.	20 01 02	Szkło	0,05
15.	20 01 01	Papier i tektura	0,02
16.	17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	64,3
17.	17 06 05*	Materiały konstrukcyjne zawierające azbest	4,38
18.	17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	0,58
19.	17 03 80	Odpadowa papa	2,5
20.	17 02 03	Tworzywa sztuczne	0,9
21.	17 02 02	Szkło	1,86
22.	17 01 80	Usunięte tynki, tapety, okleiny itp.	27,2
23.	16 01 09	Tworzywa sztuczne	1,3
24.	16 01 03	Zużyte opony	0,1
25.	15 01 07	Opakowania ze szkła	162,2
26.	15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	30,1
27.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	60,8
28.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	2,7

Źródło: dane Gminy Czersk oraz dane własne ZZO Nowy Dwór Sp. z o.o.

8. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu Gminy Czersk w roku 2013

W 2013 r. spośród odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych do składowania na kwaterze składowej odpadów przeznaczonych zostało 58,3 Mg odpadów komunalnych zmieszanych oraz 1352,86 Mg pozostałości z sortowania tzw. balastu.

58,3Mg odpadów komunalnych zmieszanych zostało unieszkodliwione na składowisku, ponieważw okresie od stycznia do czerwca 2013 r. czynne było jeszcze składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Nowym Dworze, z kolei druga frakcja to efekt pracy sortowni oraz ruszenia nowego systemu z dniem 01.07.2013 r. na terenie gminy. Ponadto na terenie składowiska odpadów komunalnych w Niezurawie zostało składowanych 512,8 Mg niesegregowanych odpadów komunalnych.

Uruchomienie instalacji oraz wdrożenie nowego systemu pozwoliło całkowicie wyeliminować ze składowania odpady zielone, które w 2013 r. w ogóle nie trafiły do składowania i w całości zostały zagospodarowane na terenie nowej kompostowni.

9. Wnioski i rekomendacje w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

Pomimo osiągnięcia ustawowych poziomów odzysku za rok 2013 w dwóch z trzech wskaźników: poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania i poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych; papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła odebranych z obszaru gminy, które wynosiły odpowiednio 52,81% oraz 12,31%. należałoby się skupić na potencjalnej możliwości braku uzyskania wymaganych wskaźników w następnych latach, ponieważ z biegiem lat wskaźniki będą co raz bardziej wygórowane.

Należy zatem rozważyć wielkość i skład strumienia odpadu trafiającego do RIPOKu. Jest on uzależniony od poniższych czynników:

- Rodzaj przetargu – odbieranie/odbieranie i zagospodarowanie;
- Objęcie nieruchomości niezamieszkałych;
- Kontrola strumienia odpadów;
- System selektywnego zbierania;
- Wielkość regionu;
- Ilość i rodzaj instalacji w regionie;
- Transport odpadów poza region.

Wszystkie wymienione czynniki powinny być kontrolowane i nadzorowane przez gminy tworzące Regionalną Instalację Przetwarzania Odpadów Komunalnych. Stałe czynniki to wielkość regionu i ilość oraz rodzaj instalacji w regionie.

Trudno oczekiwać aby zmieniła się wielkość regionu. Nie widać na horyzoncie gmin, które byłyby zainteresowane zmianą przynależności do Regionu Południowo – Zachodniego.

W tym punkcie dokonano wstępnej próby oceny początków funkcjonowania systemu w Gminie Czersk.

Poniżej tabelaryczne zestawienie podstawowych danych dotyczących systemu gospodarowania odpadami na terenie Gminy Czersk.

Tabela nr 7: Podstawowe dane dotyczące gospodarowania odpadami na terenie Gminy Czersk

Lp.	Czynnik	Gmina Czersk
1.	Ilość mieszkańców	21 204
2.	Ilość złożonych deklaracji	4 746
3.	Ilość deklarowanej selektywnej zbiórki	4 225
4.	Ilość deklarowanej zmieszanej zbiórki	521
5.	Ilość nieruchomości od których odebrano odpady komunalne	4 822
6.	Liczba PSZOKów	2
7.	Masa odebranych odpadów o kodzie 20 03 01 [Mg]	3 790,6
8.	Masa odpadów o kodzie 20 03 01 składowanych [Mg]	571,1
9.	Masa odpadów o kodzie 20 03 01 poddanych procesom przetwarzania [Mg]	3 219,5

Źródło: dane Gminy Czersk oraz dane własne ZZO Nowy Dwór Sp. z o.o.

Na podstawie danych posiadanych przez RIPOK ZZO Nowy Dwór Sp. z o.o. wykonano zestawienie za rok 2013 obejmujące osobno pierwsze i drugie półrocze, ponieważ przyjęto założenie że system gospodarowania odpadami w gminie rozpoczął funkcjonowanie z dniem 1 lipca 2013 roku.

Gmina Czersk to gmina głównie o charakterze wiejskim, z rozproszoną zabudową jednorodzinną, za wyjątkiem miasta Czersk, gdzie również występuje zwarta zabudowa wielorodzinna. W tabeli poniżej przedstawiono strumienie odpadów trafiające do RIPOKa w obu półroczach. Suma zebranych obejmuje również odpady budowlane z grupy „17”.

Z analizy widać, że system spowodował znaczny wzrost ilości odpadów zbieranych selektywnie bo z 1,16 Mg w pierwszym półroczu nastąpił wzrost ilości odpadów zbieranych selektywnie do 366,98Mg w drugim półroczu. Jest to duży wzrost.

Jednocześnie porównanie selektywnie zebranych do zebranych ogółem wzrosło z 0,09% w półroczu pierwszym do 14,88% w drugim.

Nastąpił także wzrost ogólnej ilości zbieranych odpadów z 1426,52 Mg do 2467,53 Mg.

Tabela nr 8: Zestawienie półroczne dotyczące zebranych odpadów

	I półrocze	II półrocze	Rok
Suma zebranych	1458,32	2483,91	3942,23
Grupa 15	1,16	129,9	131,06
Grupa 20	1336,36	2194,65	3531,01
selekty razem	1,16	366,98	368,14
Suma komunalnych	1336,36	2194,65	3531,01
%	0,09%	14,88%	9,46%

Źródło: dane własne ZZO Nowy Dwór Sp. z o.o.

Aby próba oceny funkcjonowania systemu była bardziej miarodajna wykonano analizę zebranych danych bez uwzględniania odpadów budowlanych z grupy „17”. Dane te wyraźniej pokazują, że nastąpił znaczny wzrost ilości selektywnie zbieranych odpadów w drugim półroczu. Wzrost ten wystąpił z 0,087% w pierwszym półroczu do 18,97% w półroczu drugim. Jak na pierwsze miesiące funkcjonowania systemu wynik jest dobry. Pokazuje, że system ruszył, założenia aby objąć we władanie odpadów przez gminy okazały się trafione ale też pokazał, że jest w tym systemie sporo do poprawienia.

Tabela nr 9: Zestawienie półroczne dotyczące zebranych odpadów, w tym z grupy 17

	I półrocze	II półrocze	Rok
Suma zebranych tylko komunalne zmieszane bez 17	1326,06	1933,91	3259,97
selekty razem	1,16	366,98	368,14
suma komunalnych	1336,36	2194,65	3531,01
%	0,087%	18,97%	11,29%

Źródło: dane własne ZZO Nowy Dwór Sp. z o.o.

Z oceny systemu wynika, że należy przyrzeć się tym nieruchomościom, które zadeklarowały selektywne gromadzenie odpadów jak ten obowiązek realizują. Często złożenie deklaracji wyrażającej chęć segregowania wynikało z niższej opłaty za odbierane odpady.

Należy rozważyć możliwość podniesienia opłaty za niesegregowane odpady tak aby większy procent właścicieli nieruchomości zdecydował się na segregowanie odpadów, które powinno być obowiązkowe a nie jako opcja. Ustawa o odpadach narzuca na wytwórcę odpadów, a tym jest również każdy właściciel nieruchomości, do selektywnego gromadzenia wytwarzanych odpadów. Dlatego opłata za odbieranie odpadów zmieszanych powinna mieć charakter sankcyjny. Do pilnych zadań gminy należy także kontrola systemu strumienia odpadów a to oznacza zaostrzenie kontroli firm odbierających odpady. Składane przez nich kwartalnie sprawozdania powinny być analizowane na bieżąco tak aby można było korygować nieprawidłowości w trakcie roku kalendarzowego a nie dopiero po analizie zestawień rocznych.

Warto zauważyć, że od 28 stycznia 2014 r. obowiązuje Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 listopada 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu (Dz. U. z 2014 r.,

poz. 55), które nadaje strażnikom nowe uprawnienia mandatowe wynikające z naruszenia przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Zmiana tego rozporządzenia jest istotnym narzędziem w kontroli gospodarki odpadami na terenie nieruchomości zlokalizowanych w danej gminie. Na terenie Gminy Czersk działa straż miejska ale warto by zastanowić się nad możliwościami, jakie daje rozporządzenie i wdrożyć je lub szukać rozwiązania, które pozwoliło by urzędnikowi gminnemu na stosowanie jego zapisów.

Zgodnie z nowymi przepisami można nałożyć grzywnę na osobę, która popełnia przewinienie polegające na:

- ✓ naruszeniu wymogów magazynowania odpadów w zakresie ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzi, w szczególności w sposób uwzględniający właściwości chemiczne i fizyczne odpadów, w tym stan skupienia, oraz zagrożenia, które mogą powodować te odpady (art. 174 ust. 3 ustawy o odpadach);
- ✓ zleceniu, przez posiadacza odpadów, gospodarowania odpadami podmiotom, które nie uzyskały wymaganych prawem decyzji lub wpisu do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (art. 175 ustawy o odpadach);
- ✓ zbieraniu, przez podmiot nieprofesjonalny, odpadów bez zawartej w formie pisemnej umowy z posiadaczem odpadów mającym zezwolenie na zbieranie lub na przetwarzanie odpadów opakowaniowych i odpadów w postaci zużytych artykułów konsumpcyjnych, w tym zbieranie leków i opakowań po lekach przez apteki, przyjmowanie zużytych artykułów konsumpcyjnych w sklepach, systemy zbierania odpadów w szkołach, placówkach oświatowo – wychowawczych, urzędach i instytucjach (art. 177 ustawy o odpadach);
- ✓ przyjmowaniu, w punkcie zbierania odpadów metali, odpadów metali innych niż metalowe odpady opakowaniowe po produktach żywnościowych bez potwierdzenia tożsamości osoby przekazującej te odpady lub bez wypełnienia formularza przyjęcia odpadów metali lub wypełniając formularz przyjęcia odpadów metali niezgodnie ze stanem rzeczywistym (art. 188 ustawy o odpadach);
- ✓ termicznym przekształcaniu odpadów (spalanie) w paleniskach domowych (art. 191 ustawy o odpadach).

Zmiany rozporządzenia umożliwiły również możliwość nakładania mandatów karnych, co do innych przewinień z obszaru przepisów dotyczących ochrony środowiska, a wynikających z popełnienia wykroczenia polegającego na:

- ✓ umieszczaniu zużytych baterii lub akumulatorów w jednym pojemniku z innymi rodzajami odpadów (art. 78 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach, Dz. U. Nr 79, poz. 666 z późn. zm.);
- ✓ nie oddawaniu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych firmom zbierającym (art. 73 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, Dz. U. z 2013 r., poz. 1155);
- ✓ umieszczaniu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego łącznie z innymi odpadami (art. 74 ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym);
- ✓ m.in. opróżnianiu zbiorników bezodpływowych i transporcie nieczystości ciekłych bez wymaganego zezwolenia (art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Dz. U. z 2013 r., poz. 1399 z późn. zm.);
- ✓ nie wykonywaniu obowiązku:
  - wyposażenia nieruchomości w pojemniki służące do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymywanie tych pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym, z wyłączeniem przypadku gdy na mocy uchwały rady gminy obowiązki te przejmie gmina jako część usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w zamian za uiszczoną przez właściciela opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
  - o przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub, w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych; przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej nie jest obowiązkowe, jeżeli nieruchomość jest wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych;
  - o zbierania powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminie gospodarowania odpadami komunalnymi obowiązującym na terenie danej gminy;
  - o gromadzenia nieczystości ciekłych w zbiornikach bezodpływowych;
  - pozbywania się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i innymi przepisami odrębnymi;

- uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości, przy czym za taki chodnik uznaje się wydzieloną część drogi publicznej służącą dla ruchu pieszego położoną bezpośrednio przy granicy nieruchomości; właściciel nieruchomości nie jest obowiązany do uprzątnięcia chodnika, na którym jest dopuszczony płatny postój lub parkowanie pojazdów samochodowych;
- gospodarowania odpadami komunalnymi zgodnie z regulaminem gospodarowania odpadami komunalnym obowiązującym na terenie danej gminy (art. 10 ust. 2 i 2a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach).

Warto też zauważyć, że kontrole gmin przeprowadzone w drugim półroczu 2013 r. w Polsce przez Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska wskazywały na zbyt małą ilość kontroli wykonywanych przez urzędy w stosunku do firm wywozowych oraz właścicieli nieruchomości.

Zakres kontroli obejmował przestrzeganie przez gminy przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Kontrolą objęto 10% gmin czyli 283 gminy oraz 10 związków międzygminnych, w tym 25% to gminy miejskie, 45% gminy wiejskie i 33% gminy miejsko – wiejskie.

W celach i podstawowych założeniach niniejszej analizy postawiono kilka pytań, na które odpowiedzi udzielić ma przedmiotowe opracowanie. I tak:

1. Czy na terenie Gminy Czersk system gospodarki odpadami komunalnymi jest uszczelniony?

Jak każde nowe przedsięwzięcie, wprowadzane w życie tak i nowy system gospodarowania odpadami wymaga pewnych dopracowań.

Po półroczu jego działania widać, że system należy uszczelnić i pracować nad wdrożeniem takich rozwiązań aby wytworzone odpady na terenie gminy trafiały w całości do RIPOK Nowy Dwór.

Z przekazanego przez Gminę Czersk rocznego sprawozdania dotyczącego gospodarowania odpadami wynika, iż część odpadów została zagospodarowana przez inne podmioty niż RIPOK Nowy Dwór.

Dotyczy to w szczególności odpadów selektywnie zbieranych a więc tych, które są najmniej zabrudzone i najcenniejsze dla podmiotów prywatnych.

2. Czy na terenie Gminy Czersk prowadzone jest selektywne zbieranie odpadów komunalnych u „źródła”?

Z danych, jakie posiada Gmina Czersk, w szczególności opierając się o informacje pozyskane na podstawie deklaracji, które musieli złożyć mieszkańcy gminy, już na etapie ruszenia systemu 4225 złożonych deklaracji informuje, że większość mieszkańców będzie prowadzić selektywną zbiórkę odpadów na swoich nieruchomościach a zaledwie 521 zbierać odpady komunalne w sposób zmieszany. Taki wynik jest bardzo istotny z punktu widzenia utrzymania odpowiednich wskaźników nałożonych na gminę przez państwo. Niemniej jednak należy bacznie obserwować i monitorować jakość selektywnej zbiórki u źródła, czy faktycznie mieszkańcy wykonują swoje obowiązki, zgodnie z złożonymi deklaracjami.

3. Czy w 2013 r. ilość odpadów komunalnych, w tym odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów uległa zmniejszeniu?

Wg danych posiadanych przez RIPOK Nowy Dwór tego rodzaju odpad w ogóle nie został przekazany do składowania na kwaterze odpadów. Ilość, która została zebrana została w całości poddana kompostowaniu, co zostało opisane w punkcie 2.2. i 2.4. niniejszego opracowania.

Z kolei odpady ulegające biodegradacji pochodzące ze strumienia odpadów komunalnych zmieszanych zostały wydzielone w procesie mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów i także trafiły do kompostowni i zostały ustabilizowane co w myśl obecnie obowiązujących przepisów prawa oznacza, że utraciły status odpadów biodegradowalnych unieszkodliwianych na kwaterze. Szczegółowo opisano to w punkcie 2.3.

4. Czy na terenie Gminy Czersk wybudowano nowoczesne instalacje do odzysku, w tym recyklingu oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych w sposób inny niż składowanie odpadów?

Nie, instalacja obsługująca strumień odpadów pochodzącychz terenu gminy Czersk jest zlokalizowana na terenie gminy Chojnice. Taką instalację wybudowano i oddano do użytku w Nowym Dworze koło Angowic. Jest to Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych. Dysponuje technologią mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych.

5. Czy na terenie Gminy Czersk całkowicie eliminuje się nielegalne składowiska odpadów?

Obecnie nie stwierdzono nielegalnych składowisk odpadów na terenie Gminy Czersk. Obszar gminy jest bieżąco monitorowany w tym zakresie.

Ponadto Zakład Zagospodarowania Odpadów „Nowy Dwór” Sp. z o.o. również na swojej stronie internetowej udostępnił aplikację, w ramach której można zgłosić dzikie składowiska odpadów.

Poza tym na terenie gminy jest prowadzony projekt pod nazwą „Rekultywacja 15 składowisk odpadów komunalnych zlokalizowanych na obszarze działania Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze”, w ramach którego gminne składowiska odpadów są rekultywowane.

6. Czy gmina prowadzi w sposób właściwy monitoring postępowania z odpadami komunalnymi zarówno przez właścicieli nieruchomości, jak i prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości?

System zarządzania gospodarowaniem odpadami na terenie gminy działa zaledwie od 1 lipca 2013 r. Trudno określić w sposób dokładny i jednoznaczny, czy gmina właściwie prowadzi monitoring zarówno właścicieli nieruchomości i operatorów.

W systemie widać pewne niedociągnięcia i luki, które pozwalają na „uciekanie” odpadom poza system. Szczególnie się to uwidacznia w przypadku odpadów selektywnie zbieranych i wyboru przez właścicieli nieruchomości sposobu zbierania odpadów (selekcja czy zmieszane).

Pomimo wszystko, starając się udzielić odpowiedzi na postawione na początku analizy zapytania można sformułować następujące wnioski.

Wnioski:

- 1) w drugim półroczu 2013 r. zauważono istotny wzrost ilości zbieranych odpadów oraz większy udział selektywnie gromadzonych odpadów w strumieniu;
- 2) należy zwiększyć nadzór nad wdrożonym systemem, propozycję sposobu zwiększenia nadzoru zaproponowano w punkcie 9;
- 3) ciągła weryfikacja przez gminę deklaracji złożonych przez właścicieli nieruchomości. Wprowadzenie sankcji za niestosowanie się do złożonych deklaracji;

- 4) sugeruje się rozważenie możliwości podniesienia opłaty za niesegregowane odpady tak aby większy procent właścicieli nieruchomości zdecydował się na segregowanie odpadów, które powinno być obowiązkowe a nie jako opcja. Różnicowanie ceny w tym zakresie pełniło by rolę swego rodzaju bodźca, który miałby skłonić właścicieli nieruchomości w kierunku intensywniejszej i dokładniejszej segregacji wytwarzanych odpadów;
- 5) Gmina Czersk powinna zintensyfikować kontrole systemu strumienia odpadów a to oznacza zaostrzenie kontroli działającego na jej terenie operatora zajmującego się odbieraniem odpadów od właścicieli nieruchomości. Składane przez niego kwartalnie sprawozdania powinny być analizowane na bieżąco tak, aby można było korygować nieprawidłowości w trakcie roku kalendarzowego, a nie dopiero po analizie zestawień rocznych. W tym zakresie również ściślejsza współpraca z RIPOK Nowy Dwór w celu kontroli i weryfikacji tych sprawozdań;
- 6) rozważenie wdrożenia elektronicznego systemu umożliwiającego dokładniejszą kontrolę tzw. trasówek pojazdów działającego operatora oraz bieżące reagowanie w przypadku wykrycia transportu odpadów poza region. Gmina Czersk przecież graniczy z sąsiednimi regionami i może zachodzić obawa, że odpady wyjeżdżają poza region;
- 7) należy także sprawdzić dostępność czy właściciele nieruchomości posiadają wystarczające ilości pojemników, a także czy pojemniki te zapewniają zgodne z obowiązującym regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy selektywne gromadzenie odpadów;
- 8) należy zwrócić uwagę na konieczność wynikającą z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie akcji edukacyjnej skierowanej do mieszkańców i właścicieli nieruchomości oraz właściwe i czytelne opisywanie pojemników do segregacji;
- 9) propagowanie wśród mieszkańców punktu selektywnej zbiórki odpadów. Należy zastanowić się nad tym, czy wprowadzone opłaty za odbiór odpadów nie powinny ulec podwyższeniu do kwoty, która motywowałaby mieszkańca gminy do oddawania swoich odpadów bezpośrednio do PSZOKu. Mogłoby to zwiększyć udział odpadów selektywnie zbieranych dla gminy;
- 10) dokonanie zmian w regulaminie utrzymania czystości i porządku zrobione we współpracy z RIPOK ZZO Nowy Dwór w zakresie m.in.:
  - a. racjonalizacji sposobu prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów;
  - b. terminów zbierania odpadów selektywnie gromadzonych (zwiększenie wielkości pojemnika czy też zmiana częstotliwości zbierania odpadów surowcowych);

- c. edukacji i uświadomienia właścicielom nieruchomości co w danym pojemniku należy gromadzić (duża zawartość odpadów, które są źle umieszczone w workach czy też pojemnikach) – jest to obowiązek każdej gminy wynikający z ustawy;
- d. jakości prowadzonej selektywnej zbiórki gdyż obecnie dostarczane odpady zawierają wysoki stopień zanieczyszczenia innymi odpadami;
- e. mieszania odpadów poprodukcyjnych z odpadami komunalnymi przez firmy dowożące wytworzone przez siebie odpady. Dotyczy to m.in. odpadów budowlanych zanieczyszczonych odpadami komunalnymi.

10. Materiały wykorzystane

- a. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018;
- b. Krajowy plan gospodarki odpadami 2014 przyjęty uchwałą nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 r.;
- c. Plan Gospodarki Odpadami Gminy Czersk na lata 2004 – 2007 z perspektywą na lata 2008 – 2011;
- d. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016, przyjęta uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2009 r. a także o ustawy i akty wykonawcze dotyczące problematyki gospodarki odpadami;
- e. Sprawozdanie Burmistrza Gminy Czersk z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2013 r.;
- f. Zbiorcze zestawienie danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów za rok 2013 – ZZO „Nowy Dwór” Sp. z o.o.;
- g. Plany inwestycyjne ZZO „Nowy Dwór” Sp. z o.o.;
- h. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r., poz. 391 ze zm.);
- i. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r., poz. 21 ze zm.);
- j. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. z 2009 r., Nr 79, poz. 666 ze zm.);
- k. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2013 r., poz. 1155);

- l. Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r., Nr 152, poz. 897);
- m. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobów obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów (Dz. U. z 2012 r., poz. 676);
- n. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1052);
- o. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 645);
- p. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 listopada 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu (Dz. U. z 2014 r., poz. 55);
- q. Uchwała Nr XXV/205/13 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku w Gminie Czersk.